

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18400

Θέμα 314^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 663-682**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΚΡ. Ὅστις δ' ὑπερβάς ἢ νόμους βιάζεται
ἢ τούπιτάσσειν τοῖς κρατοῦσιν νοεῖ,
οὐκ ἔστ' ἐπαίνου τοῦτον ἐξ ἐμοῦ τυχεῖν. 665
Ἄλλ' ὄν πόλις στήσειε, τοῦδε χρῆ κλύειν
καὶ σμικρὰ καὶ δίκαια καὶ τάναντία.
Καὶ τοῦτον ἂν τὸν ἄνδρα θαρσοίην ἐγὼ
καλῶς μὲν ἄρχειν, εὖ δ' ἂν ἄρχεσθαι θέλειν,
δορὸς τ' ἂν ἐν χειμῶνι προστεταγμένον 670
μένειν δίκαιον κάγαθὸν παραστάτην.
Ἄναρχίας δὲ μείζον οὐκ ἔστιν κακόν·
αὕτη πόλεις ὄλλυσιν, ἥδ' ἀναστάτους
οἴκους τίθησιν, ἥδε συμμάχου δορὸς
τροπὰς καταρρήγνυσι· τῶν δ' ὀρθουμένων 675
σώζει τὰ πολλὰ σώμαθ' ἢ πειθαρχία.
Οὕτως ἀμυντέ' ἐστὶ τοῖς κοσμουμένοις,
κοῦτοι γυναικὸς οὐδαμῶς ἤσσητέα·
κρεῖσσον γάρ, εἴπερ δεῖ, πρὸς ἄνδρὸς ἐκπεσεῖν,
κοῦκ ἂν γυναικῶν ἤσσονες καλοῖμεθ' ἂν. 680
- ΧΟ. Ἡμῖν μὲν, εἰ μὴ τῷ χρόνῳ κεκλέμεθα,
λέγειν φρονούντως ἂν λέγεις δοκεῖς πέρι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὅστις δ' ὑπερβάς ... κάγαθὸν παραστάτην.****(Μονάδες 30)**

Αν όμως κάποιος αυθαιρετώντας ή παραβιάζει τους νόμους ή σκέφτεται (σχεδιάζει) να δίνει εντολές σε αυτούς που κυβερνοῦν, δεν είναι δυνατόν αυτός να επαινεθεί

από εμένα. Αλλά όποιον η πόλη εκλέξει άρχοντα, πρέπει να τον υπακούουν (όλοι) και για τα μικρά και για τα δίκαια και για τα αντίθετά τους. Κι εγώ θα μπορούσα να πιστέψω ότι ένας τέτοιος άνδρας θα είχε τη θέληση και να κυβερνά καλά και να κυβερνάται (καλά) και ότι στη θύελλα της μάχης θα έμενε δίκαιος και πιστός σύντροφος αν έχει παραταχθεί (δίπλα σε κάποιον).

2. Να σημειώσετε με Χ στο οικείο τετραγωνάκι τη σωστή απάντηση στις παρακάτω ερωτήσεις:

α) Τι ήταν η σκευή;

i	η κατασκευή θεατρικών αντικειμένων	
ii	η σκηνογραφία	
iii	η θεατρική ενδυμασία	

β) Τι ακριβώς έκανε ο υποκριτής;

i	υποδύοταν ρόλους στην αρχαία παράσταση	
ii	προεξήρχε του διθυράμβου	
iii	δίδασκε τον Χορό	

γ) Τι ήταν οι στιχομυθίες;

i	μύθοι γραμμένοι σε στίχους.	
ii	λυρικά ποιήματα της τραγωδίας	
iii	διάλογος στίχο με στίχο μεταξύ των υποκριτών	

δ) Σε τι χρησίμευε το κοίλον του αρχαίου θεάτρου;

i	για να εμφανίζονται οι υποκριτές	
ii	για να κινείται και να στέκεται ο Χορός	
iii	για να κάθονται οι θεατές κατά τη διάρκεια της παράστασης	

ε) Τι ήταν τα εδώλια;

i	μικρά αγαλματίδια	
ii	καθίσματα των θεατών	
iii	μηχανήματα για τις ανάγκες του θεάτρου	

(Μονάδες 10)

- α) iii
- β) i
- γ) iii
- δ) iii
- ε) ii

3. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
νοεῖ	-μα	
ὑπερβάς	-ις	
ἄρχεσθαι	-ή	
ὄλλυσιν	-ος	
σώζει	-ήρ	

(Μονάδες 5)

νοεῖ → νόημα
ὑπερβάς → ὑπέρβασις
ἄρχεσθαι → ἀρχή
ὄλλυσιν → ὄλεθρος
σώζει → σωτήρ

β) ευθαρσώς, απώλεια, ρωγμή, ευκοσμία, πτώση: Να συνδέσετε τις παρα-πάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

ευθαρσώς → θαρσοίην
απώλεια → ὄλλυσιν
ρωγμή → καταρρήγνουσι
ευκοσμία → τοῖς κοσμουμένοις
πτώση → ἐκπεσεῖν

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος